

STRATEGIJA UVOĐENJA ŠAHA U OSNOVNE ŠKOLE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Varaždin, studeni 2016. godine

Članovi partnerskog vijeća

Miroslav Hudek, Varaždinska županija
Ivana Putarek, Školski sportski savez Varaždinske županije
Sanja Herceg, Varaždinska županija
Miljenko Kelemen, Šahovski Savez Varaždinske županije
Željko Matkun, Šahovski Savez Varaždinske županije

Članovi radne skupine

Ivana Putarek, Školski sportski savez Varaždinske županije
Sanja Herceg, Varaždinska županija
Željko Matkun, Šahovski Savez Varaždinske županije

SAŽETAK

UVOD

- 1. ANALIZA STANJA**
- 2. SVRHA, VIZIJA, CILJEVI**
- 3. PROVEDBA STRATEGIJE**
- 4. FINANCIJSKI PLAN**
- 5. PRAĆENJE REZULTATA**

UVOD

Strategija uvođenja šaha u škole Varaždinske županije planski je dokument za učinkovitije i uspješnije upravljanje razvojem šahovske aktivnosti kod djece u osnovnim školama nad kojima osnivačka prava ima Varaždinska županija.

Partnersku zajednicu u izradi i provedbi ove strategije čine Varaždinska županija, Školski sportski savez Varaždinske županije i Šahovski Savez Varaždinske županije.

Temelji za izradu ove Strategije proizlaze iz pozitivnih učinaka na djecu od igranja šaha, deklaracije Europskog parlamenta za provođenje programa „Šah u škole“ među školama u Europskoj uniji, kao i činjenice da se šah u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj, sukladno Nastavnom planu i programu za osnovnu školu, provodi kao izvannastavna aktivnost, a Šahovski savez održava i natjecanja za učenike osnovnih i srednjih škola.

Pozitivni učinci od učenja šaha

Postoji mnogo znanstvenih radova koji ukazuju na mnoge prednosti od igranja šaha. Psiholog Zrinka Ristić Dedić iz Centra za istraživanje i razvoj obrazovanja sa Instituta za društvena istraživanja pregledala je važnije radove i napravila sljedeći siže:

„Suprotno uvriježenom mišljenju da je šah igra koja zahtijeva visoke mentalne sposobnosti, osnovna pravila i poteze u šahu jednostavno je naučiti, čak i šestogodišnjake. Više je istraživanja također pokazalo da od učenja šaha profitiraju sva djeca, a ne samo natprosječno inteligentna (darovita) djeca. Mnogo je pozitivnih učinaka učenja šaha kod djece osnovnoškolske dobi, a u istraživanjima se najčešće navodi da šah:

- *Jača vještine rješavanja problema,*
- *Povećava koncentraciju i ustrajnost na zadatku,*
- *Ukazuje na važnost analiziranja problema, fleksibilnog planiranja i kontinuiranog nadgledanja igre (s obzirom da manjak planiranja i nadgledanja odmah rezultira lošim rezultatom),*
- *Zahtijeva sposobnost predviđanja mogućih poteza i pozicija, pa pomaže u razvijanju vizualnih i specijalnih sposobnosti,*
- *Omogućava vježbanje samostalnog donošenja brzih odluka pod vremenskim pritiskom, te ukazuje na potrebu kontinuiranog vrednovanja različitih mogućih poteza te odabira najbolje opcije,*
- *Unaprjeđuje pamćenje,*
- *Potiče kritičko i kreativno mišljenje kod djece,*
- *Poboljšava matematičke i jezične vještine (vještine čitanja) učenika.*

Osim jačanja brojnih kognitivnih i metakognitivnih vještina, pokazuje se da šah ima i snažnu motivacijsku ulogu, s obzirom da jača osjećaj samoefikasnosti i kompetentnosti kod djece, te omogućuje razvoj zdrave kompeticije među djecom («sportskog duha»).

Istraživanja pokazuju da su koristi od učenja šaha tako pozitivne da je razumno uključiti igranje šaha na neki način u školski kurikulum. U 30-tak zemalja svijeta šah se doista i igra u osnovnim školama, bilo kao dio poučavanja nekog drugog predmeta (npr. matematike), bilo kao samostalna aktivnost.“

Zrinka Ristić Dedić

Institut za društvena istraživanja

Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja

Deklaracija Europskog parlamenta

Dana 13. ožujka 2012. u Strasbourgu Europski parlament je usvojio je deklaraciju „Šah u škole“ za provođenje programa „Šah u škole“ među školama u Europskoj uniji, što je jasan znak da predstavnici Europskog parlamenta širom Europe priznaju korist (pozitivne učinke) koju šah donosi djeci.

Deklaracija poziva Komisiju i Savjet EU:

- da potakne uvođenje programa "Šah u školi" u obrazovni sustav država članica;
- da obrate pažnju u svojoj predstojećoj komunikaciji u vezi sporta, na program "Šah u škole" i da osiguraju dovoljno financijskih sredstava za taj program od 2012. godine pa nadalje;
- da uzmu u obzir rezultate svih studija o utjecaju ovog programa na razvoj djece.

1. ANALIZA STANJA

DOSADAŠNJI PROJEKTI

U cilju popularizacije šaha i povećanja šahovskih vještina i rezultata kod djece i mladih Varaždinske županije u proteklih deset godina provedena su četiri projekta: „Proljetna škola šaha za osnovnoškolce“,

- Otvoreno kadetsko i juniorsko prvenstvo Varaždinske županije,
- Ekipno školsko prvenstvo Varaždinske županije.
- „PUŽ“ – Pojedinačno prvenstvo učenika škola Varaždinske županije.

Nositelji navedenih projekata bili su: Varaždinska županija, Školski sportski savez Varaždinske županije i Šahovski savez Varaždinske županije.

„Proljetna škola šaha za osnovnoškolce“ iz 2007. godine

Varaždinska županija u suradnji sa Šahovskim društvom „Varaždin“ 2007. godine provela je projekt „Proljetna škola šaha za osnovnoškolce“ koji je bio namijenjen učenicima od 5. do 8. razreda. U projekt je bilo uključeno 210 učenika iz 13 škola, a edukacija se provodila na 6 lokacija. Na kraju edukacije održana je simultanka u Osnovnoj školi Antuna i Ivana Kukuljevića Varaždinske Toplice na kojoj su sudjelovali svi učenici edukacije s jedne i istaknuti šahisti kao mentori s druge strane. U sklopu projekta nabavljena je šahovska oprema (šahovske garniture, te računalni program). Neke škole nastavile su s edukacijom šaha u sklopu izvannastavnih aktivnosti.

Otvoreno kadetsko i juniorsko prvenstvo Varaždinske županije

Projekt Šahovskog saveza Varaždinske županije i Športskog šahovskog kluba „Mladost“ iz Varaždinskih Toplica zapravo je trodnevni šahovski turnir u konkurencijama do 13, do 16 i do 20 godina koji se održava jednom godišnje, a okuplja natjecatelje iz svih krajeva Republike Hrvatske, a u posljednjih pet godina i iz Republike Slovenije, čime je poprimio međunarodno obilježje. Svrha ovog prvenstva je omogućiti djeci iz Varaždinske županije da sudjeluju na šahovskom natjecanju višeg ranga. Kvaliteta natjecanja očituje se u visokom organizacijskom nivou, u bodovanju rezultata za nacionalni šahovski rejting i igranju manje partija uz dulje vremensko ograničenje za razmišljanje (tempo 30 minuta za cijelu partiju + 30 sekundi za odigrani potez po igraču). Za djecu iz Varaždinske županije ovo natjecanje omogućava igranje partija protiv kvalitetnih i vrhunskih mladih igrača iz drugih krajeva. Na svim održanim prvenstvima postojala je kategorija najbolje plasiranih sudionika iz Varaždinske županije koji su u konkurenciji dječaka i djevojčica primali medalje. Prosječan broj

sudionika na ovom natjecanju je 70 po turniru, sa prosječnim brojem igrača iz Varaždinske županije od 9 po turniru, s time da je na posljednjem održanom turniru 2015. godine sudjelovalo čak 26 igrača iz Varaždinske županije. Izvještaj sa 9. turnira može se pogledati na sljedećoj Internet adresi: <http://sah-mladost.hr/9-otvoreno-kadetsko-i-juniorsko-prvenstvo-varazdinske-zupanije/>

Ekipno školsko prvenstvo Varaždinske županije

Projekt se svodi na održavanje jednodnevnog kvalifikacijskog turnira za poluzavršnicu Državnog prvenstva školskih sportskih društava u kategoriji dječaka i djevojčica. Tehničku podršku Školskom sportskom savezu dugi niz godina daje Šahovski savez Varaždinske županije. <http://sah-mladost.hr/decki-obranili-naslov-zupanijskih-prvaka-20-listopada-2015/>

U proteklih devet godina prosječni broj škola čija je četveročlana ekipa nastupila na prvenstvu iznosio je kod dječaka sedam (7), a kod djevojčica tri (3). Posebno zabrinjava činjenica kako je broj ekipa sudinika iz godine u godinu u opadanju, s naglaskom da je najmanji broj ekipa bio posljednje godine, samo pet ekipa kod dječaka i tri kod djevojčica.

ŠKOLSKA GODINA	DJEČACI	DJEVOJČICE
2007/8	11	4
2008/9	9	4
2009/10	8	4
2010/11	9	4
2011/12	7	4
2012/13	6	4
2013/14	9	4
2014/15	7	4
2015/16	5	3

Tabela 1: Broj školskih ekipa koje su sudjelovale na županijskom prvenstvu po godinama.

Pobjedničke ekipe stječu pravo na poluzavršnom državnom prvenstvu gdje sudjeluju pobjednici iz četiri županije, a pobjednik tog turnira stječe pravo nastupa na završnici državnog prvenstva. U proteklih deset godina predstavnici naše županije tri puta su se plasirali na završnicu državnog prvenstva: dva puta u konkurenciji djevojčica (šk. god. 2011/12 i 2012/13) i jednom u konkurenciji dječaka (2015/16).

„PUŽ“ – Pojedinačno prvenstvo učenika svih škola Varaždinske županije.

Projekt Školskog sportskog saveza Varaždinske županije i Šahovskog saveza Varaždinske županije održan je prvi puta u školskoj godini 2015/2016, a sastojao se od organizacije triju pojedinačnih turnira u konkurencijama viših i nižih razreda učenika osnovnih škola Varaždinske županije uz bodovanje za ukupni plasman. Svrha ovog prvenstva je popularizacija šaha kod svih učenika, bez obzira na šahovsko znanje i vještinu, te stvaranje konkurencije kao temelja za razvoj motivacije i napredovanja u šahovskom umijeću učenika. U projektu je sudjelovalo ukupno 56 učenika iz 9 škola. Na sljedećim Internet stranicama dostupni su svi detalji o ovom natjecanju: <http://sah-mladost.hr/pojedinacno-prvenstvo-ucenika-varazdinske-zupanije-3-turnir-18-veljace-2016/> i <https://www.youtube.com/watch?v=v08VjHSR1F0>.

ANALIZA UČINAKA DOSADAŠNJIH PROJEKATA

Ukupno su provedena četiri navedena projekta, od čega dva jednokratno, a dva kontinuirano kroz period od promatranih 10 godina. Na početku perioda, 2007. godine proveden je projekt „Proljetna škola šaha za osnovnoškolce“ koji se odvijao 30 dana na različitim lokacijama i obuhvatio najveći broj sudionika, a na kraju perioda 2015. godine projekt „PUŽ“ – Pojedinačno prvenstvo učenika škola Varaždinske županije. Projekt „PUŽ“ odvijao se kroz 6 mjeseci u tri termina na tri lokacije.

Projekt „Otvoreno kadetsko i juniorsko prvenstvo Varaždinske županije“ i projekt „Ekipno školsko prvenstvo Varaždinske županije“ provedeni su kontinuirano kroz period od 10 godina, ali su se odvijali kratkotrajno odnosno jednom godišnje u trajanju od tri dana odnosno jedan dan.

Projekt „Proljetna škola šaha za osnovnoškolce“ iz 2007. godine uspio je kratkoročno potaknuti i animirati najveći broj učenika (210), ali nije uspio dugoročno održati veći interes za kontinuirano učenje i igranje šaha. Projekt „Otvoreno kadetsko i juniorsko prvenstvo Varaždinske županije“ privlačio je godinama malen broj djece iz Varaždinske županije (prosječno 9), i to samo one najizvrsnije, i/ili najmotiviranije, s obzirom na uključenost u rad u vanškolskim šahovskim klubovima. Treći navedeni projekt „Ekipno školsko prvenstvo Varaždinske županije“ zapravo je jedini projekt koji je kroz čitavi promatrani period neposredno odražavao interes učenika za šah u školama županije. Taj se je interes, mjeren brojem prijavljenih školskih ekipa na godišnje šahovsko okupljanje, u promatranom periodu u prosjeku smanjivao, da bi posljednje godine bio zabilježen najmanji broj školskih ekipa na natjecanju; ukupno samo 8 za obje konkurencije.

Trend pada interesa opisan u dosadašnjoj analizi mijenja se u pozitivan trend kada se u obzir uzme projekt „PUŽ“. Taj je projekt proveden samo jednom i to posljednje godine u periodu. Projekt je iniciran na posljednjem održanom „Ekipnom školskom prvenstvu Varaždinske županije“ (u listopadu 2015.) od strane turnirskog odbora jer se u tom momentu već uočio negativan trend interesa za šah. Realizacija projekta „PUŽ“ započela je u studenome 2015. godine i do travnja 2016. godine polučila vrlo dobar rezultat s obzirom da je uključila veći broj učenika (ukupno 56 iz 9 škola) od ekipnog školskog prvenstva iz listopada (ukupno 31 iz 5 škola). Potvrda pozitivnog trenda očitava se i u posljednjem održanom događaju unutar četiri spomenuta projekta, a to je činjenica da je na Otvorenom kadetskom prvenstvu Varaždinske županije održanom u svibnju 2016. godine (nakon završetka projekta „PUŽ“) nastupio već spomenuti rekordan broj sudionika iz županije na tom prvenstvu, njih 26 (u odnosu na prosječno 9 sudionika na svim dotadašnjim prvenstvima).

Iz svega navedenog može se zaključiti da interes i odaziv učenika na šahovska natjecanja postoji, ali je ovisan o intenzitetu natjecanja, odnosno o količini ponuđenog sadržaja.

IZVANNASTAVNO ŠAHOVSKO OBRAZOVANJE U PROTEKLIM RAZDOBLJIMA

Ključna aktivnost za razvoj šaha kod djece je kontinuirano učenje šahovskih vještina, odnosno nastava šaha. Od navedenih projekata iz proteklog razdoblja samo je prvi, „Proljetna škola šaha za osnovnoškolce“ iz 2007. godine, sadržao školu šaha, ali u kraćem vremenskom periodu. Nakon toga neke škole su nastavile s edukacijom šaha u sklopu izvannastavnih aktivnosti u različitom intenzitetu i trajanju. Pri tome nije bilo niti sustavne niti stručne podrške i povezanosti učitelja šaha koji su se, pretpostavlja se, oslanjali na vlastito znanje i snalaženje u šahovskom gradivu ili pomoć šahovskog kluba iz lokalne sredine. Ako je suditi prema „Ekipnom školskom prvenstvu Varaždinske županije“ koje bi brojem prijavljenih školskih ekipa na to prvenstvo moglo neposredno odraziti broj škola u kojima se odvija nastava šaha, tada je u posljednjoj školskoj godini promatranog perioda, 2015/16., bilo samo pet (5) škola sa nastavom šaha.

2. SVRHA, VIZIJA, CILJEVI

SVRHA

Svrha strategije upravljanja razvojem šahovskih aktivnosti kod učenika škola Varaždinske županije je popularizacija šaha u smislu misaone sportske vještine koja svojim pozitivnim doprinosima služi kao dodatni alat u obrazovnom sustavu.

VIZIJA

Sustavno upravljanje razvojem šahovskih aktivnosti kod učenika škola Varaždinske županije dovesti će do mobilizacije kreativnih sposobnosti i potencijala učenika u procesu izgradnje odgovornih pojedinaca i time će biti doprinos u izgradnji društva znanja.

STRATEŠKI CILJEVI

Strateški ciljevi koji će dovesti do ostvarenja vizije su:

- Strateški cilj 1: popularizacija šaha kod učenika osnovnih škola Varaždinske županije,
- Strateški cilj 2: uspostava neformalne zajednice za šahovsko obrazovanje,
- Strateški cilj 3: povećanje nivoa šahovskog znanja kod djece.

Prioritetni ciljevi koji se žele postići sa primjenom ove strategije sustavnog uvođenja šaha u osnovne škole, a kojima će se ostvariti strateški ciljevi, u razdoblju provedbe od 3 godine, su:

- povećanje broja djece koje igraju šah u Varaždinskoj županiji,
- povećanje broja školskih ekipa na županijskom školskom prvenstvu,
- povećanje broja učitelja šaha u domeni izvannastavne aktivnosti,
- implementacija šahovske aktivnosti u što veći broj škola u županiji,
- pružanje stručne, kvalitetne i primjenjive pomoći učiteljima šaha,
- poboljšanje ostvarenih rezultata na poluzavršnom i završnom državnom ekipnom školskom prvenstvu Hrvatskog školskog sportskog saveza (HŠSS).

STRATEŠKI CILJ	POKAZATELJI PRIORITETA	ANALIZA STANJA DO POČETKA ŠK. GODINE 2016/17	CILJ: ŠK. GODINA 2018/2019
Strateški cilj 1	Broj djece koja aktivno igraju šah u Varaždinskoj županiji	50	80
Strateški cilj 1	Broj školskih ekipa na županijskom školskom prvenstvu	Prosjek: 7	10
Strateški cilj 2	Broj učitelja šaha u domeni izvannastavne aktivnosti	5	10
Strateški cilj 2	Broj škola sa implementiranom šahovskom aktivnošću	5	10
Strateški cilj 2	Broj seminara za učitelje šaha	0	Godišnje: 1
Strateški cilj 3	Ostvareni rezultati na poluzavršnom državnom prvenstvu HŠSS (broj plasmana na završnicu državnog prvenstva)	u periodu od 10 godina: Djevojčice: 2 Dječaci: 1	u periodu od 3 godine: Djevojčice: 1 Dječaci: 1
Strateški cilj 3	Ostvareni rezultati na završnici državnog prvenstva HŠSS (rekordni plasman)	Djevojčice: 6. mjesto Dječaci: 3. mjesto	Djevojčice: 3. mjesto Dječaci: 1. mjesto

Tabela 2: Pokazatelji za strateške ciljeve

3. PROVEDBA STRATEGIJE

Iz analize stanja vidljivo je da se većina dosadašnjih aktivnosti i projekata odnosila na organiziranje i provedbu natjecanja, dok je izostala sustavna potpora obrazovnom procesu, kao i sam kontinuirani i koordinirani obrazovni proces, odnosno prenošenje i usvajanje šahovskog gradiva u okvirima školske izvannastavne aktivnosti.

Sa druge strane, organizirana natjecanja daju kvalitetan i neizostavan okvir za postizanje ciljeva ove strategije, te ih treba i dalje sprovoditi i unapređivati.

Temeljem analize i partnerskog dogovora zaključuje se da je za ostvarenje prioritarnih ciljeva potrebno izvršiti sljedeće mjere:

- 3.1 napraviti snimku stanja u županijskim osnovnim školama,
- 3.2 održavati i poticati nastavu šaha,
- 3.3 uspostaviti sustavnu potporu učiteljima šaha,
- 3.4 provoditi (dosadašnje) natjecateljske projekte,
- 3.5 krajem školske godine organizirati Festival šaha.

3.1 Snimka stanja u županijskim osnovnim školama

Snimka stanja provesti će se pismom namjere i anketom prema županijskim osnovnim školama s ciljem identifikacije točnog broja škola i učitelja koji imaju interes za održavanje škole šaha. Anketa će obuhvatiti i upitnik o raspoloživim i potrebnim sredstvima rada, kao što su šahovske garniture, satovi, literatura i slično. Analiza rezultata ankete pružiti će informacije neophodne za ostvarenje strateškog cilja uspostave neformalne zajednice za šahovsko obrazovanje.

3.2 Provedba škole šaha kroz izvannastavnu aktivnost

Školu šaha provodi učitelj koji poznaje osnove igre i ima mogućnost održavati nastavu šaha kao izvannastavnu aktivnost. Škola šaha izvodi se prema programu koji se sastoji od nekoliko stupnjeva, od početničkog do naprednog stupnja, koji su prilagođeni grupama učenika sa određenim nivoom šahovskog znanja. Šahovsko znanje usvaja se kombiniranjem učenja teorije, rješavanja zadataka i igranja šahovskih partija.

Prikladan program za učenje šaha, prihvaćen od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta je program „Šah uz škole“. Začetnik ovog programa je zaklada „Kasparov chess foundation“ čiji je utemeljitelj šahovski velemaistor i svjetski prvak Gary Kasparov, a nositelj projekta u Republici Hrvatskoj je Šahovski klub „E4“ iz Zagreba. Program „Šah uz škole“ sadrži u multimedijalnom obliku pohranjeno šahovsko gradivo od početničkog do naprednog nivoa, kao i vježbe i praktične zadatke za učenike uz svaku lekciju. Program se sastoji od 5 nivoa gradiva, a trenutno je na Hrvatski jezik preveden prvi, početni nivo, uz najavu prevođenja i ostalih nivoa, od kojih drugi nivo do kraja tekuće godine. Sudjelovanje u programu, odnosno korištenje gradiva od strane učitelja i učenika je besplatno i koristi se putem platforme na internetu (<http://www.sahklube4.hr/projekt-sah-uz-skolu/>). Neke škole u Varaždinskoj županiji već koriste ovaj program, kao i preko stotinu osnovnih škola u Republici Hrvatskoj.

Osim programa „Šah uz škole“, a ovisno o nivou znanja učenika, učitelji šaha upućuju se koristiti postojeću literaturu sa šahovskim lekcijama, od koje se preporučuju knjige „Uvod u šah“ Vladimira Vukovića i „Škola šaha“ Idriza Sušića, te animirati i na kreativne načine poticati učenike na rad i napredak kroz dinamiku, sadržajnost i raznovrsnost šahovske igre i djelatnosti.

3.3 Sustavna potpora učiteljima šaha

Potporna se sastoji od opskrbe potrebnim sredstvima rada (šahovske garniture, satovi, literatura) i stručne podrške od strane instruktora iz Šahovskog saveza Varaždinske županije. Stručna podrška će uključivati edukaciju, opskrbu programima rada, potrebnim materijalima, programima vođenja turnira, itd. S ciljem pružanja stručne podrške potrebno je organizirati seminar za učitelje šaha, najmanje jednom u školskoj godini.

3.4 Organiziranje i provedba natjecateljskih projekata

Tri natjecateljska projekta: „Otvoreno kadetsko i juniorsko prvenstvo Varaždinske županije“, „Ekipno školsko prvenstvo Varaždinske županije“ i „Pojedinačno prvenstvo učenika svih škola Varaždinske županije“, koja su se i do sada održavala, pružaju uvjete za razvoj i unapređivanje šahovskih vještina kod djece i, u odnosu na školu šaha koja predstavlja teoretski dio, ova natjecanja čine praktični dio šahovskog obrazovanja u kojem se naučena znanja mogu izraziti u igranju sa novim protivnicima (djecom iz drugih škola, sredina, država) i gdje se za pokazano znanje i vještinu dobiva svojevrsno javno priznanje u vidu odličja ili ostvarenog plasmana na šahovskom turniru.

Ova tri po strukturi različita natjecanja čine bogatu sadržajnu cjelinu u vremenskom okviru od jedne školske godine u kojoj djeca dobivaju priliku pokazati stečene vještine, stječu nove prijatelje, usvajaju vrijedna iskustva i znanja, usvajaju kodeks ponašanja na šahovskim turnirima, reflektiraju nivo osobnog šahovskog znanja, dobivaju motivaciju za daljnje napredovanje i rad, itd.

Pozitivan zaključak iz analize dosadašnjih projekata za natjecanje „Pojedinačno prvenstvo učenika svih osnovnih škola Varaždinske županije“, koji ukazuje na neposredni učinak na povećanje broja djece koje igraju šah u županiji, upućuje na to da bi još bolje rezultate moglo dati povećanje broja turnira koji čine ovo prvenstvo, sa dosadašnja tri na pet turnira tijekom jedne školske godine. Tako bi se turniri ovog prvenstva održavali u intervalu od 60 dana počevši od mjeseca rujna školske godine.

NAZIV NATJECANJA	NOSITELJ PROJEKTA	VRIJEME PROVEDBE	KARAKTERISTIKE NATJECANJA	PRAVO SUDJELOVANJA
Pojedinačno prvenstvo učenika svih škola Varaždinske županije – „PUŽ“	Šahovski savez Varaždinske županije	Svakih cca 60 dana počevši od mjeseca rujna	Pet (5) jednodnevnih pojedinačnih turnira u kategorijama nižih i viših razreda, 7 kola, tempo 15minuta po igraču	Učenici svih škola sa područja Varaždinske županije
Ekipno školsko prvenstvo Varaždinske županije	Školski sportski savez Varaždinske županije	Veljača	Jednodnevni ekipni turnir, tempo 15 minuta po igraču	Četveročlane ekipe škola Varaždinske Županije i predstavnik škola grada Varaždina
Otvoreno kadetsko i juniorsko prvenstvo Varaždinske županije	Šahovski savez Varaždinske županije	Travanj ili Svibanj	Trodnevni pojedinačni turnir, tempo 30 minuta po igraču uz dodatak od 30 sekundi po potezu	Otvoreno međunarodno natjecanje

Tabela 3: Natjecanja prema nositeljima projekta

3.5 Organizacija Festivala šaha

Tijekom proljetnih praznika organizirati će se Festival šaha na kojem će sudjelovati učenici polaznici šahovske nastave u školama Varaždinske županije. Festival će biti smotra šahovskog znanja sa natjecateljskim karakterom za kategorije nižih i viših razreda, a uključivati će raznovrsna pojedinačna i ekipna natjecanja u šahovskom znanju i vještinama, u različitim disciplinama šahovske igre i elemenata igre, te problemskog šaha. Program Festivala šaha utvrđuje vijeće učitelja šaha koje će biti određeno na seminaru za učitelje šaha, u suradnji sa Upravnim odjelom za prosvjetu, kulturu i sport Varaždinske županije.

4. FINANCIJSKI PLAN

Za provedbu Strategije uvođenja šaha u škole Varaždinske županije s obzirom na definirane ciljeve i mjere predviđeni su sljedeći izvori sredstava za financiranje projekata:

- proračunska sredstva Varaždinske županije,
- sredstva Školskog sportskog saveza Varaždinske županije,
- sredstva Šahovskog saveza Varaždinske županije, odnosno njenih članica.

U nastavku se nalazi detaljan pregled financijskih sredstava prema definiranim ciljevima i mjerama za razdoblje provedbe od jedne školske godine.

MJERA		FINANCIJSKA SREDSTVA	IZVORI SREDSTAVA			
			Županijski proračun	Školski sportski savez Varaždinske županije	Šahovski savez Varaždinske županije	
3.1	Snimka stanja u županijskim osnovnim školama	0	0	0	0	
3.2	Nastava šaha (šahovska oprema)	20.000	20.000	0	0	
3.3	Sustavna potpora učiteljima šaha	200	200	0	0	
3.4	Natjecateljski projekti	3.4.1 Pojedinačno prvenstvo učenika svih škola Varaždinske županije	3.430	1.780	0	1.650
		3.4.2 Ekipno školsko prvenstvo Varaždinske županije	500	0	500	0
		3.4.3 Otvoreno kadetsko i juniorsko prvenstvo Varaždinske županije	10.000	3000	0	7.000
3.5	Organizacija Festivala šaha	20.000	20.000		-	
	Ukupno financijska sredstva:	54.130	44.980	500	8.650	

Tabela 4: Financijski plan na godišnjoj razini

OBRAZLOŽENJE FINANCIJSKOG PLANA

3.2 Nastava šaha – za potrebe izvođenja nastave šaha nabaviti će se šahovska oprema, kompleti, garniture ili satovi, software, literatura ili slična pomagala.

3.3 Sustavna potpora učiteljima šaha - Organizacija seminara učitelja šaha, nabava potrebnih materijala za seminar.

3.4.1 Pojedinačno prvenstvo učenika svih škola Varaždinske županije, sukladno pravilniku natjecanja – sastoji se od 5 natjecanja tijekom školske godine. Na svih pet natjecanja dijeli se ukupno osam medalja (prva tri mjesta i najbolja djevojčica u dvije kategorije: viši i niži razredi), na trećem i četvrtom natjecanju u svakoj kategoriji dolazi do selekcije igrača pa se umjesto jednog igraju tri turira prema ukupnom plasmanu, i dijele se dodatne četiri medalje (za pobjednike u dva dodatna turnira). Po završetku natjecanja pobjednici u ukupnom poretku osvajaju pehare, za prva tri mjesta i najbolju djevojčicu, u obje konkurencije.

3.4.1 Pojedinačno prvenstvo učenika svih škola Varaždinske županije		TROŠKOVI		IZVORI SREDSTAVA	
		Za jedno natjecanje	Ukupno za sva natjecanja	Županijski proračun (4. i 5. natjecanje)	Šahovski savez Varaždinske županije (1.-3.natjecanje)
Troškovi na svih 5 natjecanja	40 (8x5) medalja	160	800	320	480
	Trošak suđenja na temelju ugovora o suđenju sportskog natjecanja (honorar 170 Kn + porez i prirez 70 Kn)	240	1200	480	720
	Sok i klipici	150	750	300	450
Dodatni troškovi za 4. i 5. natjecanje zbog selekcije	4 (2x2) dodatne medalje: za pobjednike u dva dodatna turnira u obje konkurencije	40	80	80	-
Trošak nagrada ukupnog poretka	8 pehara	-	600	600	-
			3430	1.780	1650

Tabela 5: Specifikacija troškova za pojedinačno prvenstvo učenika svih škola Varaždinske županije

3.4.2 Troškove za Ekipno školsko prvenstvo Varaždinske županije snosi Školski sportski savez Varaždinske županije kao nositelj natjecanja sukladno vlastitom financijskom planu.

3.4.3 Otvoreno kadetsko i juniorsko prvenstvo Varaždinske županije – sve troškove organizacije natjecanja snose Šahovski savez Varaždinske županije i ŠŠK Mladost Var. Toplice, dok se iz županijskog proračuna uplaćuje ukupni iznos upisnina na natjecanje za sve sudionike iz Varaždinske županije. Navedeni iznos isplaćuje se po završetku natjecanja na račun organizatora ŠŠK Mladost Var. Toplice, na temelju ispostavljenog računa.

3.5 Organizacija festivala šaha- Varaždinska županija snosi sve troškove organizacije, a koji uključuju: prehranu sudionika Festivala, troškove suđenja, nagrade (medalje i pehari), troškovi tiska priznanja/zahvalnica, kao i ostali nespomenuti troškovi koji proizlaze iz organizacije ovog događanja.

5. PRAĆENJE REZULTATA

Praćenje i vrednovanje ostvarivanja vizije Strategije uvođenja šaha u škole Varaždinske županije, postavljenih ciljeva, definiranih prioriteta i mjera, te ostvarivanje natjecateljskih projekata i manifestacije festivala šaha provode članovi radne skupine kroz sljedeće osnovne skupine pokazatelja:

- stupanj ostvarenja utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera,
- ostvareni rezultati i učinci na razvoj šaha,
- učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava,
- ostvarenje prema utvrđenom financijskom okviru,
- sudjelovanje i doprinos partnerstva.

Praćenje provedbe Strategije uvođenja šaha u škole Varaždinske županije će se obavljati kontinuirano tijekom čitavog razdoblja provedbe, a o rezultatima provedbe najmanje jednom godišnje izvijestit će se Partnersko vijeće.

Dokument izradio:

Željko Matkun, dipl. ecc

REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN

KLASA: 602-02/16-01/17
URBROJ: 2186/1-02/1-16-5
Varaždin, 29. prosinac 2016.

Na temelju odredbe članka 50. stavka 1. točke 9. Statuta Varaždinske županije („Službeni vjesnik Varaždinske županije“ broj 15/09, 27/09, 48/09, 36/10, 3/11- pročišćeni tekst, 13/13 i 46/13 – pročišćeni tekst) župan Varaždinske županije donosi

ZAKLJUČAK o usvajanju Strategije uvođenja šaha u osnovne škole Varaždinske županije

I.

Varaždinska županija u suradnji sa Šahovskim savezom Varaždinske županije i Školskim sportskim savezom Varaždinske županije u cilju popularizacije šaha kod učenika osnovnih škola Varaždinske županije, pokrenula je projekt „Uvođenje šaha u osnovne škole Varaždinske županije“ (u daljnjem tekstu: Projekt).

II.

Usvaja se Strategija uvođenja šaha u osnovne škole Varaždinske županije (u daljnjem tekstu: Strategija) kojom je postavljen strateški okvir za popularizaciju šaha u smislu misaone sportske vještine koja svojim pozitivnim učincima daje doprinos obrazovnom sustavu.

Strategija je priložena ovom Zaključku i njegov je sastavni dio.

III.

Za provedbu Strategije zadužuju se Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i sport, te partnerske institucije na Projektu: Šahovski savez Varaždinske županije i Školski sportski savez Varaždinske županije.

O tome obavijestiti:

1. Šahovski savez Varaždinske županije, n/p Željko Matkun
2. Školski sportski savez Varaždinske županije, n/p Ivane Putarek
3. Šahovski savez Varaždinske županije, n/p Željko Matkun
4. Osnovne škole kojima je osnivač Varaždinska županija
5. Upravni odjel za poslove župana
6. Arhiva

ŽUPAN
Predrag Štromar

Obrazloženje

1. OBRAZLOŽENJE

Varaždinska županija 2007. godine pokrenula je projekt „Proljetna škola šaha za osnovnoškolce“ koji je bio namijenjen učenicima od 5. do 8. razreda. U projekt je bilo uključeno 210 učenika iz 13 škola, a edukacija se provodila na 6 lokacija. Na kraju edukacije održana je simultanka u OŠ Varaždinske Toplice na kojoj su sudjelovali svi učenici edukacije. U sklopu projekta nabavljena je šahovska oprema (šahovske garniture te računalni program). Neke škole nastavile su s edukacijom šaha u sklopu izvannastavnih aktivnosti.

UO za prosvjetu, kulturu i sport Varaždinske županije i Šahovski savez Varaždinske županije pripremaju novi projekt – „Uvođenje šaha u osnovne škole Varaždinske županije“.

Naime, šah je u Europi već više od tisuću godina vodeći predstavnik strateških misaonih igara, te kao takav predstavlja posebno područje kulture, znanosti, umjetnosti i sporta. Šah ima veliku odgojnu ulogu kod mladih jer putem učenja i same igre utječe na razvoj pamćenja, logike, koncentracije te razvija trajno traženje optimalnih rješenja. Dokazano je da je šah izvanredno pedagoško sredstvo u razvoju djece. Igranjem šaha djeca razvijaju sve stupnjeve kritičkog razmišljanja (poznavanje, analizu i procjenu), poboljšava se sposobnost autonomnog rješavanja problema, poboljšava se koncentracija i samodisciplina itd.

Zajednički cilj nositelja projekta je omogućiti da šah bude dostupan učenicima svih društvenih i dobnih skupina, te potaknuti masovnost u igri koja donosi veliki broj pozitivnih značajki.

Značajnu pažnju želimo usmjeriti na nositelje šahovskih aktivnosti u školama, dakle nastavnike, učitelje šaha, postojeće i one koji bi to željeli početi raditi. U svrhu provedbe projekta izrađena je Strategija uvođenja šaha u osnovne škole Varaždinske županije kojom su obuhvaćene sve aktivnosti i ciljevi koji se Projektom žele postići: Strateški cilj 1: popularizacija šaha kod učenika osnovnih škola Varaždinske županije; Strateški cilj 2: uspostava neformalne zajednice za šahovsko obrazovanje; Strateški cilj 3: povećanje nivoa šahovskog znanja kod djece.

PROČELNIK
dr. sc. Miroslav Huđek

Materijal izradila:
Sanja Herceg